

Normiton ja normaaliton nuoruus

Nuori, joka ei katsonut elämää elämisen arvoiseksi tai ei vain jaksanut elää; aikuinen, joka pakenee elämää, vastuutaan ja vaikeuksiaan päihteesiin; urheilija, joka ei tiedä jaksako enää urheilla koska on niin paha olo; yritysjohtaja, joka on muuttunut sähköjänikseksi 24/7 elämässään ja sähkö loppuu; päättäjä, joka uupuu. Näitä tapauksia tulee vastaan entistä enemmän. Lääkärit ovat ymmällään, kun moninaisten oireiden takaa ei löydykään mitattavaa selitystä. Siksi näitä nimitetään nykyään toiminnallisiksi sairauksiksi, joiden hoitoon ei ole hyvää täsmälääkettä tai mitään hoitoa.

Ihminen on osa ympäristöä ja ympäröivää yhteiskuntaa, mutta ihminen ei pysty muuttumaan siinä tahdissa, missä elämämme meno on muuttunut. Tämäkö näkyy näinä ikävinä ilmiöinä? Yhteiskunnassamme puretaan normeja; tehdäänkö siitä rajatonta? Jos rajoja onkin, niiden ylläpidosta on tullut vaikeampaa, joka johtaa pian niiden häviämiseen. Olen myös viime aikoina miettinyt, mikä yleensä enää on ns. normaalia? Onko sellaista lainkaan? Vai onko kaikki normaalia? Olen myös hämmästynyt, miten vaikea nykyään on määritellä terveys. WHO:n määritelmä terveydestä rajaa pois kaiken; täydellinen psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tila. On vaikea uskoa, että sellaista edes on.

Palaan takaisin nuoriin. Eräs ammatillisen oppilaitoksen nuori ihmetteli ääneen; nuoret ovat ihan sekaisin ja hukassa. He eivät enää lainkaan tiedä mitä haluavat. Tuntuu kuin he kasvaisivat hitaammin ja heidän viitekehöksensä on toiset nuoret (ei ne, jotka eivät tiedä mitä haluavat ja miksi), koska muuta arvokasta ei ole. Kaikille voi sanoa kaikkea ja kaikissa tilanteissa. Niin ja samaan aikaan heidän pitää tehdä päätöksiä entistä aikaisemmin.

Olen matkustaja ja pienellä siivulla toimija yhteiskunnassamme. Olen kunnallinen päätöksentekijä ja ihmettelen, miten voisimme auttaa nuoriamme löytämään kuitenkin oikean tien hyvinvoivaan tasapainoiseen elämään vaikuttaen perheisiin, lähiyhteisöömme, kuntaamme ja yhteiskuntaamme. Minusta tarvitsemme rajoja, normeja ja normaaliutta ja sääntöjä ja keinoja valvoa, että niitä noudatetaan. Se tuo turvallisuutta. Liian salliva kaiken hyväksyvä yhteiskunta (ja siitä pienempi yksiköihin ja perheisiin asti) on sama kuin välinpitämätön yhteiskunta ja ei tuota hyvinvointia ja terveyttä.